

BÖLÜM II

DIŞI RAT ÜREME DÖNGÜSÜ

Sude TOPKARAOĞLU¹

Ratlarda üreme döngüsü, dişi genital sistemde olduğu gibi insanlardan farklıdır. 3 ila 4 yıl ömürleri olan bu hayvanlar ömürlerinin yaklaşık 8 haftasını bebeklik-çocukluk-ergenlik çağı olarak yaşarlar, bu sürenin sonunda erişkinliğe ulaşırlar. Üreme döngüleri, ömürlerinin 65 ila 110 günlerinde başlar. Dişi ratlarda doğumdan sonraki 4 haftanın sonunda hipotalamustan GnRH (gonadotropin salgılatıcı hormon) salgılanması sonucu hipofiz uyarılır, luteinize edici hormon (LH) salgılanır. LH salınımının ardından ovaryum olgunlaşmaya başlar ve ergenlik dönemi başlar. Proöstrus yaklaşık 1 hafta önce LH salınımı başlar, anöstrus denilen bu evrede ovaryumlar olgunlaşır ve gebeliğe hazır hale getirilir.

Ratlarda gebelik süresi de insanlardan çok farklıdır. Yaklaşık 20 gün süren gebelikleri sonucunda ortalama 10 yavru doğururlar. Ratların çiftleştikten sonra beyaz ve solgun bir kopulatör tıkaç 12-24 saat vajinayı tıkar. Gebeliğin tanısında bu vajinal tıkaç kullanılabilir. Ayrıca çiftleşme sonrası alınan vajinal yaymada spermatozoonlar görülür, bu bulgu da gebelik tanısında kullanılır.

¹ Arş. Gör., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embriyoloji AD.